

Handelsverdenen ville anerkjende, naar de Møbler, som vi have antet over, og som tidligere klæbede ved Forslaget, blive fjernede, og det gaa Flertallets Endringer jo netop ud paa. Vi bevare kun det i Lovforslaget, som virkelig maa betegnes som et ret betydeligt Fremskridt.

Justitsministeren (M. L. M. A. N. N.):

Jeg skal først tillade mig nogle almindelige Bemærkninger om Sagen, særlig foranlediget ved, hvad der er fremkommet fra det ærede Mindretals Side. Jeg skal da først udtale, at selv om der kun opnaaedes en formel Overensstemmelse i de nordiske Landes Ret paa dette Omraade, som her er Tale om, var det alligevel noget meget Betydeligt. Det er muligt, at det vilde være bedre, om der ogsaa opnaaedes materiel Overensstemmelse i Lovgivningen om Interessentfaber i de tre Lande; men dette kan ikke naas paa Grund af den Ulighed, der er til Stede. En Hovedgrund, hvorfor en saadan Lighed ikke vil kunne naas, er jo navnlig det, at Aktieselskabslovgivningen i Sverige hviler paa et helt andet Grundsynspunkt end her i Landet, idet det jo nemlig i Sverige er Regel, at Aktieselskaber ikke kunne oprettes uden Regjeringens Sanktion paa deres Statuter og overhovedet paa deres Oprettelse, hvoraf der altsaa følger, at der i Sverige kan øves en meget betydelig Indflydelse ad administrativt Veie baade paa et Aktieselskabs Opstaaen og derigjennem naturligvis ogsaa paa dets Statuter. Noget Saadant vil man vanskeligt kunne tænke sig at gaa ind paa her, hvor vi have været vant til fuldstændig Frihed i den Henseende, og hvor man jo kan oprette Aktieselskaber med Statuter efter Behag, uden at der tiltrænges nogen Tilladelse fra det Offentliges Side i den Henseende. Det er maaste et stort Spørgsmaal, om der ikke er en for ubegrænset Frihed i den Henseende hos os. Det har jo ogsaa været under Debat ved forskjellige Leiligheder, om vi ikke her burde efterligne flere andre Landes Lovgivning, som vel ikke kræve Regjeringens Sanktion til Oprettelse af et Aktieselskab, men dog kræve visse Betingelser med Hensyn til dets Stiftelse og dets Statuter og saaledes binde den private Kontraktfrihed paa dette Omraade en hel Del. Det er altsaa en Grund, og vel endog en Hovedgrund til, at man vanskeligt kan tænke sig at opnaa en fuldstændig materiel Overensstemmelse mellem den danske og svenske Lovgivning om Interessentfaber. For Norges Vedkommende er jo Forskjellen forsvindende, saa at der ikke overfor dette Land er saa stor Vanskelighed.

Men jeg ser egentlig ikke, at dette i det Hele taget har saa meget at betyde overfor det Formaal, som her haves for Die, thi det, som det kommer an paa i Handelsverdenen, er jo blot det at vide, hvorledes det i Virkeligheden hænger sammen med de bestaaende Aktieselskaber. Om man til at oprette et Aktieselskab i Sverige behøver Regjeringens Konsens eller ikke, og om man her i Landet kan gjøre det uden Regjeringens Konsens, har ikke saa stor Betydning for Kredmand og navnlig ikke for de andre Lande. Men det, der for Handelsverdenen har Betydning, er at faae at vide, hvilke Regler der gjælde for det Aktieselskab, man vil indlade sig med, hvad man har at holde sig til, og hvad ikke, og det er paa det Punkt, at der skal opnaas den størst mulige Lighed mellem de tre Riger ved det foreliggende Forslag. Der er for Resten et andet vigtigt Punkt, ved hvilket vi ville opnaa Lighed ogsaa i de materielle Rettsregler, et Punkt, som ogsaa berøres af den sidste ærede Tale, og som efter min Mening er et af de meget svage Punkter i vor nugældende Fimalov, nemlig det, at der i et ansvarligt Handelselskab overhovedet kan være en anden Ordning, end den, at samtlige aktive Deltagere svare solidarisk til Forpligtelserne. Det er, som den ærede sidste Tale bemærkede, et meget svagt Punkt i vor nugældende Fimalov, at den tilstøder at opgive fra denne Grundsetning. Ved dette ny Lovforslag vil man blive fri for dette, og vi ville paa dette meget vigtige Punkt ogsaa opnaa en materiel Lighed i Landenes Lovgivning, idet det i Sverige er og altid har været saaledes, at man slet ikke har kunnet tænke sig Muligheden af, at et Handelsfirma kunde være anderledes ordnet, end at samtlige aktive eller reponsible Medlemmer være solidarisk ansvarlige for alle Forpligtelserne. Dette er ogsaa, tør jeg sige, over hele den civiliserede Verden den gjældende Regel, saaledes, at vor Fimalovgivnings Bestemmelser i den Henseende staa som en Abnormitet, som jeg er ganske overbevist om, at enhver fremmed Handelsstand slet ikke kan begribe. Naturligvis vil man opnaa endnu større Lighed, hvis man følger Lovforslaget, det er ganske vist, men jeg tror dog, at selv om man vedtager de Endringer dert, som foreslaas af Udvalgets Flertal, vil man alligevel opnaa saa megen Lighed med Sverige og Norge, at der dog vil være bundet noget Betydeligt i den Henseende.

Dernæst maa jeg ogsaa meget bestemt slutte mig til, hvad der er udtalt baade af den sidste ærede Tale og af Ordføreren for Udvalgets Flertal, nemlig at dette Lovfor-